

СИЛАБУС КУРСУ
ФІЛОСОФІЯ:
ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ТА СУЧАСНІ
СМИСЛОВІ ПАРАМЕТРИ ЗНАННЯ

Освітній ступінь – доктор філософії (PhD)
 Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
 Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки
 Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»
 Кількість кредитів: 6
 Рік підготовки: 1, семестр: 1-2
 Компонент освітньої програми: обов'язкова дисципліна
 Дні занять: понеділок, 12.45-14.05, середа, 12.45-14.05, ауд. 32
 Консультації: вівторок, четвер 14.20- 15.40, ауд. 46
 Мова викладання: українська

Керівники курсу

ППП

д. філос. н., проф. Буяк Б.Б.

Контактна інформація:

На кафедрі філософії та суспільних наук

Опис дисципліни

Дисципліна «Філософія: історико-філософські та сучасні смислові параметри знання» сприятиме засвоєнню теоретичного і методичного матеріалу з філософії в історичному та сучасному вимірах й глибокому усвідомленню сутності філософії як вищої світоглядної форми, її ролі і місця у суспільстві та людинотворчої місії; забезпечить глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, спрямує аспірантів на самостійні роздуми над найважливішими філософськими проблемами та формуватиме їх високу світоглядно-методологічну культуру як фахівців освітньо-наукової сфери.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
ле кц.	се м.	са м.р			
1	2	6	Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції	Знати основні способи взаємодії людини зі світом. Визначати місце філософії в самопізнанні людини. Аналізувати специфіку філософського освоєння дійсності та сучасні уявлення про філософію, її особливості у порівнянні з міфом, релігією, мистецтвом і наукою. Характеризувати концепції походження філософії та природу філософських проблем, їх зв'язок з фундаментальними питаннями людського буття. Розрізняти повсякденне і філософське мислення, проблеми взаємовідношення буття і духу. Характеризувати людиновимірну сутність філософії та її основні функції філософії.	Питання, обговорення, кейси

1	2	6	Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу	<p>Розуміти особливості історико-філософського процесу. Розрізняти східну і західну парадигми філософування. Характеризувати особливості стародавньої індійської та китайської філософії: онтологічна, логічна та етична проблематика, їх історична доля. Особливості давньоіндійської філософії: а) ведична література; б) релігійно-філософські вчення (індуїзм, джайнізм, буддизм); в) основні філософські школи стародавньої Індії – йога, санх'я, міманса, вайшешика, н'яя, чарвака-лоаята. Давньокитайська філософія: а) соціоцентризм конфуціанства; «Лунь-юй» як основний твір конфуціанства; б) філософія даосизму про проблему співвідношення особистісного, суспільного і космічного; основні поняття вчення Лао-цзи.</p>	Питання, обговорення, кейси
1	2	6	Тема 3. Антична філософія	<p>Характеризувати античну філософію, її своєрідність у порівнянні з філософією Індії та Китаю. Визначати онтологічно-космологічні та натурфілософські вчення мілетців, піфагорійців, елеатів, Парменіда, Геракліта, Демокріта.</p> <p>Аналізувати проблему людини та суб'єктивності у софістів і Сократа. Людина як міра усіх речей (Протагор). Самопізнання та належне існування (Сократ). Вчення Платона про ідеї та їх існування. Соціальна філософія Платона. Антропологічні мотиви метафізики Платона. Філософська та логічна концепції Аристотеля. Аристотель про співвідношення душі і тіла. Визначати образи належного існування людини в елліністичній та римській філософії (стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм та неоплатонізм).</p>	Питання, обговорення, кейси

1	2	6	Тема 4. Західноєвропейська філософія Середньовіччя	<p>Визначати особливості життя і свідомості середньовічного суспільства, специфіку виникнення і розвитку християнства в Західній Європі. Християнська апологетика періоду Римської імперії (Квінт Тертуліан).</p> <p>Характеризувати патристику і обґрунтування релігійної догматики. Вчення Августина про людину, проблеми співвідношення віри і розуму, часу і вічності, походження зла. Розрізняти особливості західноєвропейської та східноєвропейської релігійної філософії. Схоластична філософія середньовіччя, її основна проблематика.</p> <p>Аналізувати суперечки про природу універсалій: номіналізм та реалізм. Вчення Фоми Аквінського про співвідношення віри і розуму, про єдність душі і тіла, про двоїстість істини, про співвідношення релігії і науки.</p>	Питання, обговорення, кейси
1	2	6	Тема 5. Філософія Відродження	<p>Знати специфіку започаткування Відродження у Західній Європі та характерні риси епохи Відродження. Характеризувати пантеїзм натурфілософії Ренесансу. Філософсько-онтологічна концепція Миколи Кузанського. Соціальні теорії Відродження (Ніколо Макіавеллі, Томас Мор, Томазо Кампанелла). Критика схоластики і гуманістичні ідеї Еразма Роттердамського.</p> <p>Культурна спадщина Леонардо да Вінчі. Природознавчі досягнення Н.Коперніка, Й.Кеплера, Парацельса. Реформація як соціально-культурне явище. Пантеїзм Джордано Бруно. Скептицизм Мішеля Монтеня як «перехідний етап» до філософії Нового часу.</p>	Питання, обговорення, кейси
1	2	6	Тема 6. Західноєвропейська філософія Нового часу	<p>Знати специфіку формування нової парадигми філософствування. Характеризувати розуміння Ф. Беконом людини і природи; механістичний матеріалізм Т. Гоббса; дуалістичну концепцію Р. Декарта та його вчення про метод наукового пізнання; вчення Б. Спінози про єдність природи, субстанції, матерії і Бога; монадологія Г. Ляйбніца; ірраціоналізм Б. Паскаля; погляди Д. Берклі і Д. Юма</p> <p>Аналізувати проблему людини, суспільства, історії у філософії Просвітництва.</p>	Питання, обговорення, кейси

1	2	6	Тема 7. Німецька класична філософія	<p>Визначати місце німецької класичної філософії в історії філософської думки. «Коперніканський переворот» у філософії, здійснений Кантом. Коментувати філософські погляди Фіхте, філософію «тотожності» і «одкровення» Шеллінга.</p> <p>Аналізувати систему філософії Гегеля, його метод діалектики; розрізняти антропологічний характер філософії Фейєрбаха.</p> <p>Знати доля німецької класичної філософії і її вплив на розвиток філософії в Україні. Проникнення ідей німецької класичної філософії в Україну (П. Лодій, І. Шад, Д. Велланський (Кавунник)).</p>	Питання, обговорення, кейси
1	2	6	Тема 8. Некласична філософія XIX ст.	<p>Характеризувати антираціоналістична установка філософії життя. Проблема ірраціонального (воля, почуття, інтуїція, інстинкти, несвідоме). Вчення Шопенгауера про світову волю. Філософія Ніцше. Філософський синтез критики Гегеля.</p> <p>Аналізувати передумови становлення філософії марксизму. Матеріалістичне розуміння історії. Філософська антропологія Маркса Вплив марксистської філософії на інші філософські доктрини.</p> <p>Пояснювати специфіку зародження екзистенціалізму. Філософія С. К'єркегора. Людське існування як філософська проблема. Ідеї філософії життя у творчості Дільтея, його герменевтичні погляди. Позитивізм О.Конта та Г.Спенсера, його антиметафізична спрямованість.</p>	Питання, обговорення, кейси
1	2	6	Тема 9. Філософія XX ст. та поч. XXI ст.	<p>Характеризувати плюралізм течій сучасної філософії. Розробка феноменологічного бачення світу Е.Гуссерля. Філософська антропологія. М.Шелера. Феномен людини в християнському еволюціонізмі П.Тейяра де Шардена. Структурна антропологія К.Леві-Строса. М.Фуко: від археології знання до генеалогії влади.</p> <p>Екзистенціалізм: соціально-історичні та духовні передумови. М.Хайдегер, К.Ясперс. Феноменологічна онтологія Ж.-П.Сартра. А.Камю про абсурд і бунт. Історизм К.Ортеги-і-Гассета.</p> <p>Ідея несвідомого і психоаналіз З.Фрейда. Неофрейдизм. А.Адлер про суспільну природу підсвідомого. Структура і архетипи колективного</p>	Питання, обговорення, кейси

			<p>несвідомого у філософії К.Юнга. Поняття «соціального характеру» в філософії Е.Фромма.</p> <p>Еволюція релігійної філософії у XX ст. Неотомізм, його антропоцентрична переорієнтація. (Я.Бохенський, К.Войтила, Е.Жільсон, Д.Мерсьє та ін). Філософські погляди П.Флоренського та С.Булгакова. «Діалектична теологія» П.Тілліха. «Інтеграційний гуманізм» Ж.Марітена. Метафізика Е.Корета.</p> <p>Неопозитивізм: Віденський гурток (М.Шлік, Р.Карнап, Ф.Франк, О.Нейрат). Львівсько-Варшавська школа (К.Твардовський, О.Айдукевич, А.Тарський). Постпозитивізм (М.Бунге, Д.Армстронг, У.Селларс, К.Поппер, Т.Кун, І.Лкатос, П.Фейєрабенд, С.Тулмін та ін.).</p> <p>Герменевтика як філософія розуміння і метод (Ф.Шлейєрмахер, В.Дільтей, Г.Гадамер, К.Апель, П.Рікер).</p> <p>Прагматизм. Ч.Пірс про діяльнісну активність. Радикальний емпіризм У.Джеймса. Інструменталізм Дж.Дьюї. Філософія модерну і постмодерну.</p>	
1	2	6	<p>Тема 10. Історія української філософії</p> <p>Аналізувати особливості формування світогляду Київської Русі. Вплив антично-візантійської, та західноєвропейської культури на становлення киеворуської культури. Характеризувати твори Іларіона Київського, Климента Смолятича, Феодосія Печерського, Кирила Туровського, Володимира Мономаха, Данила Заточника.</p> <p>Знати особливості філософсько-гуманістичної думки українського Ренесансу другої половини XIII - першої половини XVII століття. Ю.Дрогобич, П.Русин, С.Оріховський, Лукаш з Нового міста. Творчість І.Вишенського. Ідеї гуманізму та реформації у творах діячів братського руху: С.Зизаній, Л.Зизаній, К.Транквіліон-Ставровецький, К.Сакович, М.Смотрицький та ін.</p> <p>Характеризувати ідеї українського Просвітництва. Києво-Могилянська академія. Творчість Ф.Прокоповича, С.Яворського, Г.Кониського, І.Гізеля.</p> <p>Знати віхи життя та особливості філософії Г.С.Сковороди. «Філософія серця», її вплив на світову філософську думку. Пояснювати</p>	Питання, обговорення, кейси

				<p>релігійно-ідеалістичні ухили філософської тематики XVIII ст. та особливості української духовності на межі XIX-XX ст. Кирило-Мефодіївського товариство. М. Костомаров про український народний характер. Т. Шевченко як філософ. «Філософія серця» П. Юркевича, В.Вернадський про феномен життя, Проблема людини, сенсу історії та творчості в філософії Н. Бердяєва, С. Франка, Н. Лоського, П. Флоренського, С. Булгакова, Л. Карсавіна, В. Розанова.</p> <p>Характеризувати філософію І. Франка. Філософські погляди Л. Українки, П. Грабовського і М. Коцюбинського. Соціально-філософські ідеї М. Драгоманова. Концепція національної еліти в історіософії В.Липинського та в політології Д. Донцова. Д. Чижевський про чинники формування української духовності.</p> <p>Філософські погляди українців діаспори. Філософія в Україні в 20-90-х роках XX століття. Філософія у сучасній Україні.</p>	
1	2	6	Тема 11. Філософська онтологія: проблема буття	<p>Розрізнати онтологію в структурі філософського знання. Аналізувати проблему буття в історико-філософському окресленні. Класичне та некласичне розуміння буття.</p> <p>Характеризувати людину в бутті. Проблематика «сродності» людини і буття. Буття як вища цінність та міра моральної відповідальності людини.</p> <p>Знати типи онтології: матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм. Категоріальні визначення буття: буття, небуття, існування, життя, реальність, субстанція, суще, матерія.</p> <p>Визначати рух як абстрактне вираження усіх змін взагалі. Поняття спокою. Рух та саморух. Буття і час. Вічне і минуше. Тривалість (плинність) і стійкість буття. Буття і простір. Трансцендентність та іманентність: зовнішнє і внутрішнє буття. Найважливіші характеристики буття в сучасній науковій картині світу.</p>	Тести, кейси, дискусія
1	2	6	Тема 12. Людина та її буття як предмет філософського осмислення	<p>Знати місце антропології в структурі філософського знання та специфіку вирішення проблеми людини в космоцентричній, геоцентричній та антропоцентричній</p>	Тести, кейси, дискусія

			<p>світоглядних парадигмах.</p> <p>Характеризувати: натуралістичну антропософію (Ф.Енгельс, З.Фрейд, Е.Кассіер); релігійну антропософію. (П.Тейяр де Шарден, М.Шелером), антропосоціогенез (Л.Фейєрбах); антивітальне призначення людини (М.Шелер, Л.Клагес). Ідеї панпсихізму та пантеїзму.</p> <p>Аналізувати поняття культури, її «надприродні» духовні аспекти; поняття суспільства та суспільного буття. Діяльність, свідомість, розуміння, спілкування.</p> <p>Розрізняти дві концепції людського існування: субстанціалістську та екзистенціальну. Головні аспекти самореалізації людини. Кінцевість людського існування та його сенс. Концепції волі в історії філософії. Воля і розум. Свобода волі. Воля і свавілля. Добро і зло. Вибір, свобода, відповідальність. Тягар свободи, феномен конформізму. Проблема абсолютів. Основи аксіології як науки про цінності.</p> <p>Визначати соціальне буття людини. Буття і ніщо, існування, реальність (об'єктивна та суб'єктивна). Людина і особистість. Життєвий шлях людини. Проблема сенсу людського буття. Проблема життя та смерті. Смерть та безсмерття.</p>	
1	2	6	<p>Тема 13. Духовні виміри буття людини. Свідомість як проблема філософії</p> <p>Аналізувати поняття духовного. Духовні виміри людського буття. Категорія «дух», її роль в осмисленні внутрішнього світу людини. Ідеальне, його природа. Феноменологія духу.</p> <p>Розглядати питання виникнення свідомості. Розуміння природу свідомості в історії філософії. Свідомість і психіка. Свідоме і несвідоме. Свідомість і самосвідомість. Дух і свідомість. Головні концепції походження свідомості.</p> <p>Аналізувати феномен несвідомого, його природу та функції. Місце несвідомого в духовному світі людини. Роль несвідомого в людському бутті. Суспільна та індивідуальна свідомість і несвідоме. Архетипи колективного несвідомого. Форми суспільної свідомості.</p>	Тести, кейси, дискусія
1	2	6	<p>Тема 14. Проблема пізнання у філософії</p> <p>Визначати гносеологію як теорію пізнання. Гносеологія та епістемологія. Характеризувати сутність пізнання в контексті людського існування. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Дві концепції</p>	Тести, кейси, дискусія

			<p>пізнавального процесу: пізнання як відображення і пізнання як творчість. Форми пізнавальної діяльності.</p> <p>Аналізувати особливості пізнання як суб'єкт-об'єктної взаємодії, їх діалогу. Соціально-культурна, історична та практична природа пізнання. Пізнання і навчання. Пізнання як духовне виробництво. Істина та заблудження. Істина – мудрість – правда. Істина, добро, краса, свобода. Істина та розуміння. Розуміння і тлумачення. Емоції, воля, розсудливість, розум в пізнанні. Форми та шаблі пізнання: чуттєве та раціональне, емпіричне та теоретичне. Пізнання та знання. Знання та віра. Особливості наукового пізнання. Сцієнтиська і антисцієнтиська концепції знання.</p> <p>Розкривати науку як спеціалізовану форму пізнавальної діяльності. Особливості наукових знань. Рівні пізнання в науці. Істина, її концепції. Проблема об'єктивної істини та її критеріїв у ціннісно-орієнтованому пізнанні.</p>	
1	2	6	<p>Тема 15. Філософія науки і техніки</p> <p>Знати предмет, проблеми та історію філософії науки і техніки. Наука і техніка як потужні чинники сучасних суспільних процесів. Філософія науки, її предмет. Наука як особлива форма пізнання, сфера культури та соціальна інституція.</p> <p>Характеризувати феномен філософських проблем науки, їх різновиди. Об'єкт і предмет науки. Межі детерміністичних уявлень. Свобода волі науковця. «Свобода волі» об'єкта дослідження. Синергетика, діалектика, метафізика. «Нормальна» і «революційна» наука, моделі її еволюції. Інтерналістський та екстерналістський підходи до еволюційних процесів в науці. Ідеали науковості та істинності. Науковий метод і методи науки. Класифікація методів. Логіка наукового дослідження.</p> <p>Нові інформаційні технології в науці та освіті. Теорія і факт. Проблема, гіпотеза, концепція, теорія. Поняття закону науки і пов'язані з ним філософські питання. Інтеграція сучасних наук.</p> <p>Наукове дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Підбір засобів. Виклад і обґрунтування наукових результатів. Феномен</p>	Тести, кейси, дискусія

				<p>дисертації.</p> <p>Знати поняття техніки, технології. Основні концепції походження техніки. Еволюція взаємовідносин між наукою і технікою. Біосферні критерії розвитку цивілізації. Техніка і природа. Екотехнологія. Нове інформаційне середовище і проблема людських комунікацій. Проблема гуманітаризації технічного знання: етичні і моральні цінності, соціальна відповідальність.</p>	
1	2	6	Тема 16. Методологія наукового пізнання	<p>Визначати сутність філософської методології, її місце серед спеціальних і загальнонаукових методів. Методи, їх різновиди та класифікація. Метафізика і формальна логіка. Діалектична методологія, еволюція її змісту. Вимоги діалектичної логіки. Філософська компаративістика.</p> <p>Характеризувати підстави, можливості і межі порівняльного аналізу. Герменевтична методологія. Науковий текст, передумови його розуміння. Культура як текст. Герменевтика в контексті пізнавальної і соціокультурної діяльності. Феноменологія як філософська методологія. Структуралізм як методологічна доктрина, її можливості і межі. Реконструкція, дискурс і деконструкція як прийоми роботи зі смислами. Методологія лінгвістичного аналізу.</p>	Тести, кейси, дискусія
1	2	6	Тема 17. Філософія освіти	<p>Аналізувати філософію освіти як розділ філософії та як розділ педагогіки. Філософські питання сучасної освіти - метафізичні, діалектичні, гносеологічні, антропологічні і методологічні.</p> <p>Характеризувати наріжні проблеми сучасної освіти. Криза традиційної освітньої системи, її альтернативи. Основи альтернативних педагогічних систем. Антропономіка: есенціалізм і екзистенціалізм. Інтерналістський і екстерналістський підходи до питань трансцендування. Класика, модерн і постмодерн про людину, її освідченість і виховання.</p>	Тести, кейси, дискусія
1	2	6	Тема 18. Соціальна філософія та філософія історії	<p>Визначати основні проблеми і напрями розвитку суспільно-філософської думки на сучасному етапі та значення проблеми особистості як основи усіх напрямів соціальної філософії. Наука, утопія, суспільна міфологія.</p>	Тести, кейси, дискусія

				<p>Соціальна філософія як раціональний спосіб самоусвідомлення суспільного буття особи.</p> <p>Аналізувати суспільство як проблему філософії: основні концепції. Особливості філософського вивчення суспільства. Суспільство як система. Основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. Людина і суспільство: основні аспекти співвідношення. Духовне виробництво, його специфіка. Співвідношення технологічного і суспільно-економічного способів виробництва. Сутність і природа НТР.</p> <p>Знати теорії науково-технічного прогресу в концепціях індустріального і постіндустріального суспільства. Головні концепції філософії історії, історична необхідність. Цивілізації, епохи та формації в розвитку суспільства. Ідея поступу історії. Суб'єкти і об'єкти історії. Закони та рушійні сили історії. Свобода і відповідальність в історії. Проблема спрямованості історії.</p>	
1	2	6	Тема 19. Культура та цивілізація	<p>Розрізняти культуру як об'єкт філософського аналізу. Суттєві ознаки культури. Особливості сучасних проявів культури. Культура і цінності. Творення культури. Культура і практика. Творчість і відродження. Культура і ритуал. Культура і гра. Культура і праця.</p> <p>Характеризувати матеріальну та духовну культуру. Артефакт і його смисл. Духовні витвори, їх класифікація. Хронотоп культури. Генотип та фенотип. Віртуальне буття в культурі. Революція, дивергенція, конвергенція в культуротворенні. Педагогічні аспекти культури. Розпредметнення, засвоєння, розуміння культури. Культура як субстанція людяності.</p> <p>Визначати раціональну та ірраціональну складові культури. Культурний сенс людської історії. Культура і цивілізація. Багатоманітність культур і цивілізацій. Східна і західна моделі культури, їх взаємовпливи. Плюралізм сучасних культур і цивілізацій. Україна в світовому геополітичному просторі.</p>	Тести, кейси, дискусія
1	2	6	Тема 20. Глобальні проблеми сучасної цивілізації	<p>Розрізняти особливості сучасної постіндустріальної цивілізації. Виникнення глобальних проблем сучасної цивілізації. Суть поняття «глобальні проблеми» та ознаки глобальних проблем. Визначати основні групи</p>	Тести, кейси, дискусія

				<p>глобальних проблем. Проблема людини як проблема проблем. Свобода і відповідальність як цінності сучасної цивілізації.</p> <p>Аналізувати шляхи та умови розв'язання глобальних проблем. Перспективи виживання людства. М.Месарович: доповідь «Людство на роздоріжжі». Роль екологічних законів у бутті людей за К.Лоренцом. Внутрішнє перетворення людини, орієнтація на духовні цінності, на єдність з Богом (М.Бердяєв, А.Печчеї). Розвиток і самореалізація людини в масштабах космічної діяльності (М.Федоров, К.Ціолковський, Т. де Шарден).</p> <p>Характеризувати перспективи соціального розвитку. Поняття соціального прогресу. Інтелектуальний прогрес людства. Глобальні проблеми на шляху соціального прогресу.</p> <p>Екологічна криза та шляхи її подолання. «Сталий розвиток» як нова філософія людства. Імперативи сталого розвитку. Основні напрями забезпечення стійкого існування людської цивілізації. Реалізація концепції сталого розвитку в сучасній Україні.</p>	
20	40	120	Всього		

Літературні джерела

1. Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. Київ. Либідь, 2001. 406 с.
2. Бичко І.В. та ін. Історія філософії. Підручник для студентів вищих закладів освіти. Київ: Либідь, 2001.
3. Бичко І.В., Бичко А.К., Бузький М.П. та ін. Філософія: Курс лекцій. 2-е вид. Київ: Либідь, 1994.- 574 с.
4. Володимир Кондзьолка. Історія середньовічної філософії. Львів: Світ, 2001.
5. Горський В.С. Історія української філософії: Курс лекцій. Київ: Наукова думка, 1996.- 286 с.
6. Заїченко Г.А. та ін. Філософія. Київ. Вища школа, 1995. 455 с.
7. Історія філософії на Україні. У 3 т. Т. 1. В.М. Нічик, В.С. Горський, М.В.Попович, Б.О.Лобовик, В.О. Зоц. Київ. Наукова думка, 1987. 399 с.
8. Історія філософії. Підручник. А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. Київ. Либідь, 2001.
9. Філософія. Підручник. Андрущенко В.П., Волович В.І., Горlach М.І., Головченко Г.Т., Губерський Л.В., Єфімець О.П., Кремінь В.Г. Підберезський М.К., Рибалко В.К. За ред. проф. М.І. Горлача, проф. В.Г. Кременя, проф. В.К. Рибалка. Харків. Консум, 2001 671 с.
10. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: Онтологія людини.- Київ: Абрис, 1995.- 335 с.
11. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навчальний посібник. Київ Либідь, 1997. 327 с.
- 12.Паславський І.В. З історії розвитку філософських ідей на Україні в кінці XVI- першій третині XVII ст. Київ. Наукова думка, 1984. 128 с.
13. Тарасенко М.Ф., Русин М.Ю., Бичко І.В. та ін. Історія Філософії України. Підручник. Київ. Либідь,

1994. 413 с.

14. Федів Ю.А., Мозгова Н.Г. Історія Української філософії. Київ. Україна, 2001. 510 с.

15. Філософія. Навчальний посібник. Київ: Каравела, 2002 Львів. «Новий світ-2000».

16. Чижевський Дмитро. Нариси з історії філософії на Україні. Київ. Орій, 1992. 229 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедаїнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Moodle).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми: 1-10)	30
Модуль 2 (теми: 11-20)	30
ІНДЗ (написання реферату)	20
Підсумковий контроль (теми 1-20) – завдання (тести)	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом